

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ 3

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

АЛЛА БОЙКО, МИКОЛА СТЕПАНЕНКО
ВИХОВНІ ІДЕАЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАСТАНОВИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО 5

ОЛЬГА ФЕДІЙ
ЕСТЕТОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ДИСКУРС ІДЕЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ В СУЧASNOMУ
ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ 13

ВАЛЕРІЙ ЛУТФУЛЛІН
СТРУКТУРУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК
УСУНЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЕРЕВАНТАЖЕНЬ 20

ЛАРИСА СЕМЕНОВСЬКА
ПРОЦЕС РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЇ ПОЛІТЕХНІЗМУ
В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ (ХХ СТОЛІТТЯ) 28

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

АНДРІЙ ЦИНА
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ 37

ЮРІЙ ЩЕРБЯК
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ»
У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 46

АНДРІЙ ЧИРВА
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ КАНАДИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ 55

ВОЛОДИМИР ПОГРЕБНЯК
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ВИХОВНОГО
СЕРЕДОВИЩА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
У ПЕДАГОГІЧНОМУ ДОСВІДІ США 61

ГРИГОРІЙ КУЗЬМЕНКО
РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ НА ЛЕКЦІЯХ ІЗ ФІЗИКИ 66

АНАТОЛІЙ НІЗОВЦЕВ, МИКОЛА БЕLENЬКОВ
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ 72

ГАННА ТИМОЩУК
ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН 79

НАДІЯ БОЯРЧУК
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ЕКОНОМІСТІВ 85

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ

НАТАЛІЯ ДЕМ'ЯНЕНКО

- “ГРОМАДІВСЬКИЙ СОЦІАЛІЗМ” М. П. ДРАГОМАНОВА: ВИТОКИ, СУТНІСТЬ,
ЕВОЛЮЦІЯ ЗМІСТУ 96

БОРИС ГОД

- МІСЦЕ ОСВІТИ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ РУСІ США 20-40-Х РОКІВ
XIX СТОЛІТТЯ 103

ОЛЕНА ІЛЬЧЕНКО

- РОЛЬ ЖІНОК У БЛАГОДІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЧОЛОВІКІВ В ОСВІТІ УКРАЇНИ
XVII – 70-Х РР. XVIII СТ. 111

ВАСИЛЬ ФАЗАН

- ПРОСВІТНИЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КІЄВО-ПЕЧЕРСЬКИХ ЧЕНЦІВ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У XVIII СТ. 120

АЛЛА ХОМЕНКО, ТЕТЯНА ЗАЛИВЧА

- ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У ТВОРЧОСТІ
ВИДАТНИХ ПЕДАГОГІВ ПОЛТАВЩИНИ 126

ТЕТЯНА ФАРБАК

- НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ М. ЛАВРОВСЬКОГО У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (1852-1882) 133

АЛЬОНА ГОНЧАРУК

- ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ УЧИТЕЛЯ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ
О. Г. МОРОЗА 137

ВОЛОДИМИР МОКЛЯК

- ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО
САМОВРЯДУВАННЯ (XIX – ПОЧ. ХХ СТ.) 143

ВІКТОР ІНОЗЕМЦЕВ

- М. І. ПИРОГОВ: ПРОВІДНА РОЛЬ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ У ЗДІЙСНЕННІ
ЗАОХОЧЕНЬ І ПОКАРАНЬ УЧНІВ 150

ЮРІЙ КАСЮТІН

- ФАКТОРИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ
СПАДЩИНІ В. М. БЕХТЕРЄВА 156

ХРОНІКА

ОЛЕКСАНДРА САВЧЕНКО

- ПРО ЧИННИКИ ОПТИМІЗАЦІЇ
(рецензія на монографію А. М. Бойко «Упровадження педагогічної
інноватики в практику виховання») 160

ТЕТЯНА ТИЩЕНКО, ВАЛЕНТИНА ЦИНА

- КОНКУРС СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
У ПОЛТАВСЬКУМУ НАЦІОНАЛЬНУМУ ПЕДАГОГІЧНУМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА 162

НАШІ АВТОРИ .....

164

TABLE OF CONTENTS

FROM EDITORIAL BOARD	3
----------------------------	---

THEORY AND PRACTICE OF EDUCATION

<i>ALLA BOYKO, MYKOLA STEPANENKO</i> UPBRINGING IDEALS AND PEDAGOGICAL INSTRUCTIONS OF V. O. SUKHOMLYNISKY.....	5
<i>OLGA FEDIV</i> AESTHETOTHERAPEUTIC DISCOURSE ON HUMAN CENTERED IDEAS, APPLIED IN THE EDUCATION.....	13
<i>VALERY LUTFULLIN</i> STRUCTURING OF EDUCATIONAL MATERIAL AS MAIN FACTOR OF EDUCATIONAL OVERLOADS REMOVAL	20
<i>LARYSA SEMENOVS'KA</i> THE PROCESS OF POLYTECHNIC EDUCATION IDEA REALIZATION IN THE SCHOOL EDUCATION OF UKRAINE IN THE XX-TH CENTURY	28

ACTUAL ISSUES OF THE HIGHER SCHOOL

<i>ANDRY TSYNA</i> LABOUR PROTECTION IN PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE TEACHERS BY FACILITIES OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES	37
<i>YURY SCHERBYAK</i> FEATURES OF PREPARATION OF SPECIALISTS ON SPECIALITY "DOCUMENTS AND INFORMATIVE ACTIVITY" AT TERNOPIL NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY.....	46
<i>ANDRIY CHYRVA</i> CANADIAN HIGHER EDUCATION INTERNATIONALIZATION ON THE NATIONAL LEVEL.....	55
<i>VOLODYMYR POGREBNYAK</i> METHODICAL PRINCIPLES OF FORMING MULTICULTURAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE HIGHER SCHOOL IN THE PEDAGOGICAL EXPERIENCE OF THE USA	61
<i>GRYGORIY KUZMENKO</i> DEVELOPMENT OF THE COGNITIVE MOTIVATION AT THE PHYSICS LECTURES.....	66
<i>ANATOLIY NIZOVTSOV, MYKOLA BELENKOV</i> ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL PRINCIPLES FOR PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE ENGINEERS.....	72
<i>HANNA TYMOSHCHUK</i> DIDACTIC ASPECTS OF THE STUDY OF ECONOMIC DISCIPLINES	79
<i>NADIYA BOYARCHUK</i> MODEL OF FORMING THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE ECONOMISTS	85

HISTORY OF DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL THEORY AND EDUCATIONAL PRACTICE

NATALIA DEMYANENKO

- "COMMUNITIES SOCIALISM" OF M. P. DRAHOMANOV: BEGINNINGS,
ESSENTIALITY, AND CONTENT EVOLUTION..... 96

BORYS GOD

- PLACE OF EDUCATION IN SOCIAL AND POLITICAL MOVEMENT OF THE USA
IN 1820-1840 103

OLENA ILCHENKO

- ROLE OF WOMEN IN THE CHARITABLE ACTIVITY OF MEN IN EDUCATION
OF UKRAINE (1600-1770) 111

VASYL FAZAN

- ELUCIDATIVE-PEDAGOGICAL ACTIVITY OF KYIV-PECHERSK MONKS IN UKRAINIAN
LANDS IN THE 18TH CENTURY 120

ALLA KHOMESENKO, TETYANA ZALYVCHA

- THE PROBLEM OF TEACHER'S PROFESSIONAL COMPETENCE IN THE WORK
OF OUTSTANDING EDUCATORS OF POLTAVA REGION 126

ALIONA GONCHARUK

- PEDAGOGICAL PROFESSIONALISM IN THE CREATIVE HERITAGE OF O. G. MOROZ 133

TETYANA FARBAK

- M. LAVROVSKY'S SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL ACTIVITY AT HIGHER EDUCATIONAL
INSTITUTIONS OF UKRAINE (1852-1882) 137

VOLODYMYR MOKLYAK

- PECULIARITIES OF NORMATIVE REGULATION OF STUDENTS' SELF-GOVERNMENT
(THE 19TH – THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY) 143

VICTOR INOZEMTSEV

- M. I. PYROGOV: THE LEADING ROLE OF PROFESSIONALISM OF TEACHER
IN REALIZATION OF ENCOURAGEMENT AND PUNISHMENT OF PUPILS 150

YURY KASYUTIN

- FACTORS OF SOCIALIZATION OF PERSONALITY IN THE PSYCHOLOGICAL
AND PEDAGOGICAL HERITAGE OF V. M. BEHTEREV 156

CHRONICLE

OLEXANDRA SAVCHENKO

- ABOUT OPTIMISATION FACTORS
(the monograph by A. M. Boyko "Introduction of Pedagogical Innovation
in Practice of Education" review) 160

TETYANA TYSCHENKO, VALENTYNA TSYNA

- A. S. MAKARENKO STUDENT ADVANCED STUDIES COMPETITION
AT POLTAVA NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER V. G. KOROLENKO 162

- OUR AUTHORS 164